

Motion till riksdagen 2018/19:376

av **Patrick Reslow m.fl. (SD)**

Politik för friskolorna

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det för att starta en ny friskola ska finnas ett påvisbart behov av den utbildning som en ny friskola avser att ge och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lika villkor mellan fristående och kommunala skolor ska gälla och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att friskolor måste bygga upp en ekonomisk buffert innan de får ta ut vinst, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en hårdare kontroll av alla ägare och styrelser måste göras när friskolor startas och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbjuda finansiering av friskolor med bidrag och lån från aktörer utanför Norden och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att innan nya konfessionella friskolor får startas måste regelkontrollen och regelefterlevnaden öka till samma nivå som för icke-konfessionella skolor och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverigedemokraterna betonar valfrihet och inflytande för föräldrar och elever i den svenska skolan. Därför är vi i grunden positivt inställda till friskolor, inte minst då de har lett till ett bredare utbud av olika pedagogiska undervisningsmodeller och till en ökad valfrihet. Vi måste dock vara medvetna om att friskolereformen även skapat problem, i vissa fall stora problem för enskilda kommuner.

Krav för friskoleetablering

1) När friskolor etablerar sig i kommuner där det inte råder underetablering av skolor, utan där den kommunala skolan fungerar bra och är i jämvikt med elevunderlaget, uppstår stora problem när friskolor etablerar sig i kommunen. Detta för att lokaler och organisation redan är kalibrerade för befintligt elevunderlag. Följden kan bli att bra och populära kommunala skolor riskerar att läggas ned, till många föräldrars och elevers stora sorg. För dessa elever och föräldrar minskar valfriheten med friskoleetableringen. Skolinspektionen tar inte hänsyn till kommunernas organisation när den fattar beslut om friskoleetableringar och ska så inte göra enligt gällande lagstiftning.

En annan viktig aspekt är att kommunen till sist alltid har det yttersta ansvaret för att alla elever ges möjlighet till skolgång, oavsett vad som händer med friskolorna i kommunen. Det kan därmed aldrig bli helt jämlika villkor mellan den kommunala skolan och friskolorna. Det är också så att många landsbygdsskolor räddas genom att kunna omvandlas till friskolor samt att många friskolor, främst de som drivs i stiftelseform men även andra, uppnår mycket goda resultat. Många friskolor har också lyckats skapa en trygg skolmiljö, där eleverna trivs och inte minst ger elever från utsatta områden en chans att skaffa sig goda studieresultat i en lugn och trygg skola.

Sammantaget vill Sverigedemokraterna att det ställs större krav på att få öppna en friskola. Vi vill att det måste finnas ett påvisbart behov av den utbildning som en friskola avser ge, till exempel en viss pedagogisk profil, för att en friskola ska få starta. Friskolor ska också kunna etableras om det råder underetablering av skolor i kommunen.

Lika villkor för skolor

2) Fristående gymnasieskolor har möjlighet att begränsa mottagandet till en viss grupp elever, till exempel "elever som är i behov av särskilt stöd" (15 kap. 33 § skollagen). Avsikten är att skolan "ska kunna specialisera vissa utbildningar för elever med exempelvis dyslexi, inlärningsproblem eller koncentrationssvårigheter". Det är självklart bra att fristående gymnasieskolor tar emot elever med speciella behov. Det som skapar orättvisa fördelar för friskolorna är att den kommunala skolan inte har denna möjlighet att välja ut enskilda grupper. Kommunen har skyldighet att ge alla elever undervisning och ge dem rimliga förutsättningar, man får inte exkludera någon elev. Detta anser vi strider mot principen att friskolor och kommunala skolor ska verka på samma villkor.

Sverigedemokraterna menar att utgångsläget måste vara att såväl fristående som kommunala skolor ska vara öppna för alla elever. Samtidigt ska en enskild skola – oavsett om huvudmannen är fristående eller kommunal – ha möjlighet att skapa klasser eller skolor för exempelvis barn med särskilda behov. Begränsningar måste dock införas för att skapa sådana klasser och de ska först söka speciellt tillstånd hos Skolinspektionen för att få börja verksamheten med speciella undervisningsgrupper. Sverigedemokraterna menar att samma villkor ska gälla för såväl kommunala skolor som för friskolor, så långt det är möjligt.

Friskolor måste bygga upp en ekonomisk buffert

3) Sverigedemokraterna förespråkar inget vinstförbud eller vinstbegränsning av friskolorna. Däremot vill vi att alla friskolor ska ha en ekonomisk buffert om skolan kommer på obestånd. Det ska då finnas medel att driva friskolan vidare till dess att kommunen får möjlighet att organisera ett övertagande av de elever som gått på friskolan. Skolinspektionen ska godkänna denna buffert och tillse att inga vinster tas ut innan bufferten är säkrad.

En betydligt hårdare kontroll ska göras innan friskola får starta eller överlåtas

4) Tyvärr finns det risk att oseriösa ägare startar eller tar över en friskola eller förskola. Den prövning som sker i dag är undermålig enligt flera rapporter. En betydligt hårdare kontroll ska ske gällande både vandel och handel. Ekonomiska förutsättningar och att det inte är betydligt brottsbelastade personer som startar eller tar över en friskola ska kontrolleras. Alla kontroller är meningslösa om det enkelt går att anlita en så kallad målvakt, vilket alltså ska vara omöjligt med seriösa kontroller.

Förbud mot finansiering av aktörer utanför Norden

5) Under de senaste åren har det framkommit uppgifter om att friskolor startats och drivits med lån och bidrag från stater utanför Europa. Detta har skett i ganska ringa omfattning men är likväl uppseendeväckande. Det är extremt osannolikt att en stat på andra sidan jordklotet skulle finansiera en friskola i Sverige utan att ha politiska, religiösa eller strategiska skäl för detta. Detta handlar i grunden om säkerhetspolitik.

Därför vill vi införa ett förbud för enskilda personer eller organisationer utanför Norden att finansiera friskolor eller fristående förskolor. Detta gäller både lån, räntefria lån samt rena bidrag. Det ska heller inte vara möjligt att sköta finansieringen utanför Norden genom ombud. Det handlar om var pengarna ytterst kommer ifrån. Undantag ska kunna göras för de skolor som klassas som internationella, International Baccalaureate och skolor utomlands avsedda för svenska elever. Detta ska skrivas in i skollagen.

Skärp Skolinspektionens tillsyn av konfessionella friskolor

6) När friskolereformen genomfördes i början av 90-talet och utvecklingen mot en mängd friskolor tog fart, har en hel del religiösa friskolor sett dagens ljus. Enligt skollagen ska all undervisning ske "icke-konfessionellt". Däremot får övrig tid präglas av vissa religiösa inslag. Det står mycket tydligt i skolans styrdokument att alla skolor ska präglas av demokratiska och jämställda värderingar.

En hel del problem och direkta avsteg från det våra styrdokument stipulerar har avslöjats, både på muslimska och kristna friskolor. Detta menar vi i Sverigedemokraterna är helt oacceptabelt. Misstankar kvarstår att undervisningen på vissa religiösa friskolor inte bedrivs enligt de premisser riksdagen har satt upp. Vi vill därför att Skolinspektionen skärper sin tillsyn betydligt över religiösa friskolor, som ska ske likvärdigt oavsett religiös tillhörighet. Tills den skärpta kontrollen är implementerad förespråkar Sverigedemokraterna ett moratorium för etableringen av nya konfessionella

friskolor. Inga nya friskolor ska få startas innan den hårdare kontrollen genomförs på ett trovärdigt sätt.

Sverigedemokraterna vill att Skolinspektionen utökar antalet oanmälda besök betydligt, både på friskolor och kommunala skolor. Tills denna relevanta och fullgoda tillsyn av de religiösa friskolorna finns på plats ska inga nya konfessionella friskolor få startas.

Patrick Reslow (SD)

Robert Stenkvist (SD)

Jörgen Grubb (SD)

Clara Aranda (SD)

Richard Jomshof (SD)

Michael Rubbestad (SD)

Ebba Hermansson (SD)

Linda Lindberg (SD)